

Internašunála Sámi Filbmaguovddáš AS
Rapport 2009
Anne Lajla Utsi

Innholdsfortegnelse

1. Forord.....	3
2. Innledning.....	5
2.1 Formål ISF AS.....	7
2.2 Vedtekter formål.....	7
2.3 Styret ISF AS.....	8
3. Emisjon.....	8
4. Samarbeid med den samiske filmbransjen.....	9
5. Samarbeid med den øvrige filmbransjen.....	9
6. Filmtiltak 2009.....	10
6.1. Samisk Kortfilm.....	11
6.2. Ungfilmkurs.....	13
6.3. Regikurs.....	15
6.4 Tradisjonell samisk kunnskap på film.....	16
6.5. Samisk film for barn.....	18
6.6 Raven Tales til fire samiske språk.....	19
6.7 Filmstipend.....	19
7. Samarbeid med andre urfolksmiljøer.....	21
8. Oppsummering.....	22
9. Samarbeidspartnere 2009.....	23
10. Vedlegg.....	23

1. Forord "TELLING OUR STORIES"

Internasjonalt Samisk Filmsenter fikk i 2009 tilskudd fra Kulturdepartementet til samiske filmtiltak. 15 års arbeid for å få etablert et Internasjonalt Samisk Filmsenter har endelig gitt resultater og det var med ydmykhet og ærefrykt vi satte i gang arbeidet. Nå var tiden kommet for at samiske filmskapere skulle fortelle sine egne historier med film som medium. Et stort og viktig skritt i en riktig retning er tatt. Film er yringsfrihet og det samiske samfunnet har også et behov for å definere sin egen historie, sin kultur og identitet gjennom film. En ny virkelighet med nye muligheter. Film skaper bilder og holdninger – samisk film vil kunne bidra til å nyansere bildet av dagens samiske samfunn og fortelle historier som verden også vil se.

Jeg vil spesielt takke filmprodusent og min far Nils Thomas Utsi, som gjennom lang tid har arbeidet for den samiske filmbransjen. I 1995 la han frem en strategiplan til Kautokeino kommune med tre tiltak for å bygge opp en samisk filmbransje: Opprettelsen av et samisk produksjonsselskap, en samisk filmfestival og et Samisk Filmsenter. Han har stått for det praktiske arbeidet med finansiering, tilrettelegging og planleggingen av senteret. En takk også til de andre som har støttet prosessen omkring arbeidet mot opprettelsen av det Internasjonale Samisk Filmsenteret, Kautokeino kommune v/ordfører Klemet Erland Hætta og Leif Halonen i Goahthebeallji KF, som stiftet selskapet og la inn aksjekapitalen.

Seminar 2009 ang. opprettelsen av et Internasjonalt Samisk Filmsenter.

En takk også til den samiske filmbransjen v/produsent Liisa Holmberg, regissør Silja Somby, manusforfatter Åsa Simma, regissør Nils Gaup, leder for Samisk Filmforbund Bjarne Store Jakobsen og alle andre som har bidratt. En takk også til våre gode verdder i den norske filmbransjen Jan Erik Holst NFI og Leif Holst Jensen, Produsentforeningen, som har kommet med gode råd og støttet vårt arbeid. Vi vil også takke den eldste og viktigste aktøren innen film i vårt område Nord Norsk Filmsenter, som har støttet oss i dette arbeidet. Sist men ikke minst vil vi takke for tilliten Kulturdepartementet har vist oss ved tildelingen av tiltaksmidler til samisk film.

Anne Lajla Utsi

Direktør Internasjonalt Samisk Filmsenter AS

2. Innledning

Internasjonalt Samisk Filmsenter AS (ISF) ble stiftet i 2007 og registrert i foretaksregisteret den 17.07.2007. Senteret ble stiftet med kr 100 000 i aksjekapital og med Kautokeino kommune som eneaksjonær. Finnmark fylkeskommune og Sametinget hadde på forhånd gitt positive signaler om samarbeid for etablering av et slikt senter.

I 2009 fikk Internasjonalt Samisk Filmsenter AS midler til oppstart av drift og filmtiltak. ISF AS kom i gang med aktivitet i september 2009, da Anne Lajla Utsi ble engasjert av styret som midlertidig direktør ut året.

En viktig oppgave for ISF AS i etableringen var å få i gang et arbeid omkring en rettet emisjon blant utvalgte aktører for å sikre en videre drift av senteret.

Tilskuddsgivere i 2009:

Kulturdepartementet	kr 1.5 mill	filmtiltak
Sametinget	kr 300 000	drift
Finnmark Fylkeskommune	kr 300 000	drift
Kautokeino Kommune	kr 150 000	drift

For 2010 er det foreslått en bevilling på kr 2 mill fra Kulturdepartementet, men videre driftsmidler er ikke bevilget fra noen finansører. Det er imidlertid en positiv dialog ISF AS har både med Sametinget og flere fylkeskommuner hva angår dette og det er også igangsatt et arbeid omkring en rettet emisjon, som omtales senere.

Regjeringen i Norge har i St.meld.nr 22 (2006-2007) og St.meld.nr 21 (2008) gått inn for etablering av et samisk filmsenter i Kautokeino.

Det tas her utgangspunkt i det innholdet som forannevnte St.meld.nr 22 har lagt grunnlag for og som formelt er vedtektsfestet hos ISF AS ved stiftelsen av selskapet. Under høringen til St.meld.nr 22 ble det fra mange hold gitt positive innspill til etablering av et Samisk filmsenter. Både Finnmark fylkeskommune, Sametinget og bransjeorganisasjoner gav positive uttalelser om dette. Det heter derfor bl.a. i meldingen:

“Finnmark fylkeskommune og Innovasjon Norge ønsker å satse på et samisk filmsenter, og har pekt ut Kautokeino som lokaliseringssted. Kautokeino kommune har satt i gang et utredningsarbeid. Også Sametinget ser det som ønskelig å etablere et internasjonalt samisk filmsenter i Kautokeino. Et mulig samisk filmsenter skal ivareta og utvikle samisk film og kultur, med ansvar for både nord-, sør- og lulesamiske filmer og filmskapere.” (Kap 7.3.2)

I St.meld.nr 22 (2006-2007) konkluderte departementet bl.a. med at

- Den norske filmpolitikken skal bidra til å bevare og videreutvikle den samiske kulturen.
- Det nye filminstituttet skal også ivareta formidling og utvikling innenfor samisk film.
- Innsatsen overfor barn og unge skal være en prioritert og integrert del av utviklingen av samisk film.
- Samisk kultur vil bli drøftet i den kommende stortingsmeldingen om samepolitikken.”

I St.meld.nr 21 (2008) om norsk samepolitikk

“Det foreligger planer om å opprette et internasjonalt samisk filmsenter i Kautokeino. Regjeringen ser positivt på opprettelsen av et slikt filmsenter, som vil kunne bidra til en ytterligere satsing på den samiske filmen.”

Det står også i meldingen at Kautokeino kommune har igangsatt et utredningsarbeid om dette, men det har ikke vært tilfellet før i februar 2009. Det kommunale næringsutviklingselskapet Goahtebeallji KF har bevilget kr 50 000 til dette arbeidet og engasjert Filbmagoahti AS til å utarbeide et forslag til virksomhet for ISF AS.

Utredningen i forkant av etablering/finansiering av ISF AS er skrevet av Nils Thomas Utsi i et samarbeid med en intern arbeidsgruppe i Filbmagoahti AS bestående av filmarbeiderne Siljá Somby og Anne Lajla Utsi. Det har vært avholdt møter med styrerepresentanter i ISF AS og profesjonelle samiske filmarbeidere.

2.1 Formål ISF AS

Vedtektene for ISF AS og Filbmagiisá ble laget i 2007 i forbindelse med den formelle etableringen. Det er her lagt stor vekt på at ISF AS skal bidra til produksjon og utvikling av samisk film, bl.a. med samproduksjoner og et sterkt fokus på kompetanseheving. Også de oppgavene som er mer allmenne oppgaver for fremme av samisk film skal ivaretas i ISF AS, men i tillegg skal senteret ha en særlig fokus på å fremme samt å delta i produksjon av samisk film.

ISF AS sammen med filmfondet Filbmagiisá er derfor tenkt å dekke kravet til et samisk filmsenter, som både skal ha aktivitet for å fremme film overfor barn og unge, tiltak for bevisstgjøring om film både hos befolkningen generelt og filmarbeidere og aktiv produksjonsrelatert virksomhet.

Det er grunn til å gjennomgå vedtektene og målsettingene, slik at disse kan tilpasses den virkelighet og de erfaringer som ISF AS høster i en oppstartende periode. Vedtektene for Filbmagiisá er i stor grad bygd på modellen for filmfondet Fuzz og her vil man allerede kunne trekke veksler på de erfaringene som de har vunnet i sin virksomhet hittil.

2.2 Vedtekter formål

Disse vedtektene er vedtatt ved etablering av selskap i 2007:

§ 1 Formål

Internasjonalt Samisk Filmsenter AS (ISF) skal opprettholde og utvikle den samiske filmproduksjonen. Dette innebærer å styrke fagkunnskapene innenfor området levende bilder, såvel blant befolkningen som filmarbeidere, og å arbeide for bevisstgjøring om film som kunstnerisk uttrykk, samt virksomhet som står i denne forbindelse.

Videre skal Internasjonalt Samisk Filmsenter AS (ISF) kanalisere de produksjonsmidlene som selskapet rår over til profesjonelle filmarbeidere, for produksjon av filmprosjekter innen fiksjons-, dokumentar og animasjonsfilm på samisk i selskapets geografiske dekningsområde.

Internasjonalt Samisk Filmsenter AS (ISF) skal finansiere utvikling av samiske filmidéer og manus til kort- og langfilm.

Internasjonalt Samisk Filmsenter AS skal også til enhver tid vurdere produksjonsvilkårene for samisk film og gjøre tiltak for å forbedre dette.

Internasjonalt Samisk Filmsenter AS skal arbeide for å fremme urfolksfilm og samarbeid mellom ulike filmmiljøer blant urfolk i verden.

Internasjonalt Samisk Filmsenter AS skal være administrasjon for filmfondet "Filbmagiisá".

2.3 Styret ISF AS

Styret i ISF AS består av styreleder Klemet Erland Hætta, ordfører i Kautokeino, filmprodusent Liisa Holmberg fra Finland og Magne Ove Varsi, direktør ved Kompetansesenteret for urfolks rettigheter. Det interim styret vil være til valg for et ordinært styre til generalforsamlingen i selskapet når emisjonen kan gjennomføres.

3. Emisjon

ISF igangsatte arbeidet omkring en rettet emisjon straks vi kom i drift i september. Ved siden av eget arbeid, så engasjerte ISF AS selskapet PricewaterhouseCoopers til å foreta en juridisk vurdering og bidra i prosessen omkring en rettet emisjon. Det er utarbeidet selskapspresentasjon og invitasjoner, som er sendt ut til aktuelle medeiere. I påvente av respons på invitasjonene, så holder vi nå en tett dialog med Sametinget i Norge og Finnmark og Troms Fylkeskommune, som vi ser på som våre viktigste samarbeidspartnere.

Invitasjonen er gått ut breitt til alle samiske kommuner og fylkeskommuner. Det er også sendt invitasjoner til Sametingene i Sverige og Finland. Det er lite sannsynlig at alle de inviterte vil være interessert i et eierskap, men det var for ISF AS viktig å vise et ønske om samarbeid med det øvrige miljøet i regionen. Vi har pr. i dag positiv respons fra noen kommuner, Sametinget og enkelte fylker. Et offentlig eierskaper er viktig for driftsfinansieringen av

senteret, da Kulturdepartementet også stiller et krav om dette ved tilskudd til filmtiltak over regionale filmtiltak.

4. Samarbeid med den samiske filmbransje

Vi har siden oppstart av ISF vært i dialog med den samiske filmbransjen gjennom en arbeidsgruppe nedsatt av representanter for den samiske filmbransjen i Sverige, Finland, Russland og Norge. Arbeidsgruppen har avholdt et møte siden oppstarten og en samordning av vår felles samiske filmbransje er et av hovedmandatene for arbeidsgruppen. Vi har også engasjert en samisk dramaturg fra svensk samisk område spesielt med tanke på å knytte tette samarbeidsrelasjoner allerede i etableringsfasen. En av våre styreprerentanter er også same fra Finland. Mange av våre kurs har også vært åpne for deltakere fra hele Sapmi uavhengig av tilknytting til land.

ISF AS savner imidlertid den samiske filmbransje organisasjonen Filbmabargiid Searvi/filmarbeider forbundet som ikke har vært i funksjon de siste årene og vil aktivt oppfordre de til å komme i aktivitet. Senteret trenger en organisasjon som kan representere og virke samlende for en bransje, som er spredt over fire land og som kan tale samiske filmarbeideres sak.

Vår hovedfokus ang. et utvidet eierskap vil være å få inn Sametinget i Sverige og Finland og en russisk/samisk aktør uten å utelukke de øvrige inviterte. Dette vil være av avgjørende betydning for senterets videre drift og dette vil styrke en uavhengig samisk filmsatsning. Dette vil styrke vårt videre arbeid og dermed gi den samiske filmbransjen en reel ny mulighet til produksjon av samisk film.

5. Samarbeid med den øvrige filmbransje

Finmark Fylkeskommune ber ISF vurdere og foreslå samarbeidsrelasjoner og funksjonsfordeling mellom ISF og Nordnorsk filmsenter/eventuell ny fremtidig filmorganisasjon i Nord-Norge. I det følgende avsnitt redegjør vi for hvilke tiltak som er igangsatt for å sette i gang en utredningsprosess omkring disse spørsmål.

ISF AS har fra starten lagt vekt på samarbeid med den øvrige filmbransjen i Norge og er medlem i FILMREG som organiserer alle filmsentere og fond i Norge. Dette samarbeidet er

meget verdifullt og noe vi verdsetter høyt, spesielt i en etableringsfase. Responsen fra de andre senterene er udelt positiv og vi får mye igjen for dette samarbeidet. Vi er også gjennom dette samarbeidet i tett dialog med NNFS ang. vår etablering og diskuterer fortløpende prosesser og tiltak som kan sees i sammenheng. Vi har også i 2010 hatt et fellesarrangement under TIFF, noe vi ser på som meget viktig. Vi har også en dialog med Filmcamp ang. vår etablering og hvordan vi kan bidra til samarbeid og samordning av tiltak som kan komme hele bransjen i regionen til gode, eks kurs. En direkte dialog mellom sentrene er noe vi vil fortsette med fremover. ISF AS har også bidratt til rapport om en felles satsing for filmbransjen i Nord Norge og vil fortsette vårt engasjement i dette, selvom vi ikke ønsker en samorganisering, da ISF AS trenger å ha fokus på et internasjonalt arbeid som involverer samer i alle land og andre urfolksmiljøer.

I en overgangsfase er det viktig at Nord Norsk Filmsenter fortsetter sin satsing på samisk film, da Internasjonalt Samisk Filmsenter ikke har nok midler til produksjon av samisk film. Dette er en felles forståelse mellom ISF og NNFS. Vi har avklart en rollefordeling mellom våre sentere, der NNFS fortsatt skal ha ansvaret for produksjon av minst en samisk film i året og ha et samisk styremedlem, som representerer den samiske filmbransjen. Dette er viktig iom at ISF AS ikke har nok produksjonsmidler, før vi eventuelt får et samisk filmfond. ISF AS har definert sin primære oppgave i etableringsfasen, som utvikling av samisk film og kompetanseheving. ISF vil fokusere på utvikling av samiske filmer og kompetanseheving i et urbefolkningsperspektiv, mange kurs vil være på engelsk og dermed også åpne for alle filmarbeidere. Slik vil ISF AS ha et annet fokus på sitt arbeid for film i regionen og vil kunne bidra til økt kompetanse innen film gjennom utveksling med andre urbefolkninger. I 2010 vil ISF og NNFS fortsette en dialog omkring dette spørsmålet.

6. Filmtiltak 2009

Internasjonalt Samisk Filmsenter kom i drift i september 2009, da styret ansatte Anne Lajla Utsi som midlertidig direktør ut året. Denne kontrakten er nå forlenget til juni 2010. Stillingen skal utlyses i denne perioden.

ISF ville komme i gang raskt med tiltak innen samisk film etter tildelingen av tiltaksmidler fra Kulturdepartementet i 2009. Derfor var det viktig å sette i gang ulike tiltak allerede høsten 2009. Tiltakene ble annonsert med annonser i regionale aviser og redaksjonelle presseomtaler og annonsering gjennom sosiale medier som facebook. Følgende tiltak er igangsatt:

6.1 Samisk Kortfilm

Workshop 13. och 14. november 2009 i Guovdageaidnu

Under oktober 2009 utlyste ISF, en manus konkurrens för kortfilm.

7 manus idéer inkom. 13 Och 14 november 2009, hölls en workshop för de 7 författare som

sämt in manus. Samer från 3 länder var representerade. Åsa Simma ansvarade för workshop och utveckling av de insända manusen.

Under de 2 mycket intensiva dagarna arbetade vi med att utveckla manus idéerna till en struktur för det arbete som författarna senare skulle göra på egen hand.

Manusets komposition och struktur bearbetades och diskuterades.

Det finns hos de samiska skrivande ett stort behov att diskutera och fördjupa sig i samisk, estetik, etik och symbolik i vårt sätt att berätta en berättelse.

Det kom på tal många gånger att vi inte har ett forum att diskutera och därmed utveckla vårt sätt att gestalta en historia. I och med ISF;s manus workshop hade ett sådant rum öppnats.

Som kändes väldigt berikande för oss alla. Jag föreslår att ISF; fortsätter att förvalta, nämligen det samiska berättande och all dess symbolik.

Vi använde mycket tid på att arbeta med det som är filmens anslag, inledningen som färgar hela filmens atmosfär. Även om 2 dagar kändes som en mycket kort tid, för att kunna gå igenom alla de nycklar som behövs för att skriva ett manus, så utvecklades skrivandet med storm steg. Arbetsdagarna var långa, 10 timmar.

Många fortsatte att skriva under kvällen för att få djupare feedback, den sista dagen.

Det fanns även tid för individuella samtal med författaren om det blivande manusets styrka och svagheter. Gruppen var mycket dynamisk och kreativ, jobbade hårt, visade ett brinnande intresse. Vi gick även igenom skivprogram för manus, Final Draft och Celtx. De valde att arbeta med CELTX programmet då det kan laddas ner gratis på internet. Det kändes som om vi hade behövt mera tid att arbeta med det tekniska, när det gäller ett manus skivprogram. Det krävs tid och träning för att bemästra ett sådant komplext program.

Utveckling av skrivandet, november och december 2009

Under ovanstående period, arbetade de skrivande individuellt.

Jag fanns tillgänglig via internet och telefon för feedback, frågor och diskussioner.

Att skriva ett manus, är ett ensamt arbete och man behöver hjälp och mod att kunna gå vidare när man fastnar. Då vi samer geografisk är utspridda på ett stort område, ser jag att det finns en vana att sköta kommunikation och diskussion med hjälp av teknisk utstyr. Det hade trots detta inte skadat med ett fysiskt möte till. Speciellt i utvecklingen av att använda ett manus skivprogram. Hälften av gruppen valde av den anledningen, att skriva i ett vanligt "word doc" format. Majoriteten valde att skriva på samiska, en självklarhet, då det språket kommer naturligt.

I dag har den fasen av kortfilms manus utvecklingen avslutats.

Det är 6 starka idéer som utvecklats, var och en färggrann och individuell.

Det skal velges et av disse manus, med en oppfølging og videreutvikling i regi av ISF AS og som også skal produseres i 2010. ISF AS søker en samprodusent på dette prosjektet og vil gjennomføre innspillingen, som et regiworkshop der coacher og deltakere skal jobbe sammen.

Fra Filmen: Petter mávssaha

6.2 Ungfilmkurs

30.11. – 4.12.

Fra manus til film - er et praktisk filmverksted der vi går gjennom alle steg i filmprosessen.

Etter gjennomgang av grunnleggende filmteori med filmeksempel, skrev vi to manuskripter på bakgrunn av idéer som deltagerne hadde fått i oppgave å ta med seg. De to manuskriptene ble utviklet til å være noenlunde klar for innspilling, endel replikker ble improvisert frem på settet. Beaivváš Sámi Teáhter lot oss låne kostymer og rekvisitter fra sitt lager, der syntes ungdommene det var veldig spennende å være. Under innspillingen ble rollene byttet på slik at alle fikk være både foran og bak kamera. Under klippingen byttet deltagerne også på å sitte framfor datamaskinene.

De to filmene, som begge ble å handle om mobbing, fikk sin premiere i konferanserommet på hotellet. I publikum satt slekt og venner, styret i Internasionála Sámi filbmaguovddáš/ Internasjonalt Samisk Filmsenter og skuespillere og teatersjefen fra Beaiwváš Sámi Teáhter. Reaksjonene var veldig positive og de mente at vi hadde fått til kjempemye på kort tid.

Begge filmene har også blitt vist på Skábmagovat Film Festival i Inari.

Filmen: Wanna b cool

En jente blir mobbet og bestemmer seg for å bli kul og på den måten hamle opp med sine mobbere, men det viser seg å være vanskeligere enn hun trodde...

Interessen var veldig stor og vi måtte utvide antall deltakere med 2 stk. Vi delte gruppen i to og fikk tak i ekstra kamera/redigering og fikk dermed laget to filmer i løpet av den uka. Det var 12 deltakere fra Kautokeino og Karasjok og Nord-Troms. Kurset var et samarbeid med skolene et ledd i undervisningen og foregikk derfor på dagtid.

Kurset var for ungdom i ungdomsskole og videregående skole. Filmskaper Stein Bjørn fra Filmkurs leverte opplegget til ISF, noe vi er meget fornøyde med. ISF engasjerte også en samisktalende assistent til kurset, for å ivareta arbeidsspråket ved ISF, som er samisk.

På evalueringen sa alle deltagerne at de ville fortsette å lage film i fremtiden.

6.3 Regikurs

7.-11.12.2009

Internasjonalt Samisk Filmsenter arrangerte i 2009 et regiworkshop for regissører med Nils Gaup som coach. Syv samiske regissører deltok på workshopet som varte en uke i Kautokeino. På regiworkshopet fikk regissørene trening i skuespiller instruksjon og arbeid med kamera. Deltakerene skrev manus, blokket scener, forberedte opptak med fotograf og team og gjorde innspilling, redigerte og hadde premiere på filmen på fredagen. Beaivvaš Sámi teater deltok også i workshopet med skuespillere. Dette samarbeidet med det profesjonelle miljøet i teateret ser vi på som meget viktig for samiske filmarbeidere. Scener fra manus som var under utarbeiding ved manusworkshopet vårt dannet grunnlaget for denne regiworkshopen. Et av manusene skal ferdigstilles til 2010 og neste regiworkshop blir med utgangspunkt i innspillingen av denne kortfilmen. Resultatet av regiworkshopet er en kortfilm og scener fra et annet manus og en fornøyd gjeng, som alle var inspirert til å jobbe videre innen samisk film. Kautokeino Film AS leverte teknisk utstyr og foto/klipp til workshopet.

6.4 Tradisjonell samisk kunnskap på film

Internasjonalt Samisk Filmsenter AS har i sin virksomhetsplan vektlagt dokumentasjon av tradisjonell samisk kunnskap og språk som et av sine hovedoppgaver. Vi har etablert et samarbeid med Internasjonalt senter for reindrift i gjennomføringen av dette prosjektet, men søker samtidig et bredere samarbeid med andre samiske kulturinstitusjoner, som f.eks Samisk Høgskole/Birgen, Isak Saba sentert i Unjarga etc.

Samene har en rik muntlig fortellertradisjon som fortsatt er levende, spesielt blant den eldre generasjonen. Sammenlikner man dette med skjønnlitteratur står den muntlige fortellertradisjonen fortsatt i dag sterkere enn litteraturen. Det er pr i dag ikke gjennomført dokumentasjon med film på området tradisjonell kunnskap og språk. Denne kultur- og språkkunnskap er i ferd med å forsvinne og representerer en stor kilde som kan være en ressurs for både undervisning og filmarbeid i det samiske samfunnet.

Derfor ønsker ISF AS å gjennomføre dette prosjektet, som tar sikte på å dokumentere tradisjonell kunnskap og samisk språk. Prosjektet har et langsiktig perspektiv og vi ønsker at dokumentasjon av tradisjonell samisk kunnskap med film skal bli en viktig arbeidsoppgave for ISF AS. Dette arbeidet er imidlertid ressurskrevende og derfor søker vi tilleggsfinansiering.

Derfor er en av ISFs viktige oppgaver å styrke denne kunnskapen , ikke bare gjennom filmproduksjoner, men også for å feste denne kunnskapen i et audiovisuelt arkiv. Det filmede materialet skal registreres og arkiveres i Samisk Arkiv og på denne måten være en ressurs for samisk undervisning, forskning og samiske filmproduksjoner.

Et samisk eierskap er viktig i dette prosjektet. Den samiske kulturen har gjennom historien mistet sitt språk og er også i ferd med å miste mye av sin kulturarv. Det er mange som både innen forskning og filmskaping kommer utenfra og lager et stigmatisert bilde av samene. Dette prosjektet skal også se på hvordan vi kan lage konsultasjonsordninger for dette. Vi ser på hvordan Australienske aboriginer har gjort dette og i dag er det ingen utenfra som kan lage film om aboriginene uten deres samtykke.

Prosjektmetode:

ISF tilbyr teknisk og filmfaglig kompetanse til tradisjonsbærere, i pilotprosjektet gjennomført i 2009, så er det Kautokeino AS som har stått for kursing av tradisjonsbærere innen film.

Tradisjonsbærere filmer selv:

I 2009 begynte vi et pilotprosjekt på dokumentering av tradisjonell samisk kunnskap og språk med film. Vi engasjerte en ung reindriftskvinne til å lære seg å filme selv og dermed få muligheten til å dokumentere kunnskaper. Hun har valgt å følge reindriftskvinner i deres arbeid. Målet er å ferdigstille to korte dokumentafilmer om teamet i 2009. Vi ønsker nå å utvide prosjektet og gjennomføre det gjennom et år i reindriften. Dette er viktig for å få frem hvordan arbeid og språk følger de ulike årstider og klima.

Filmhjørnet:

Filmhjørnet er et ministudio, hvor det rigges et lite hd kamera, lys, lyd og en samisk mini scenografi. Vi inviterer de med samisk bakgrunn til å fortelle sine historier. Spesielt skal dette rettes mot den eldre generasjonen samer, bl.a omkring teamaer som historie, tradisjonskunnskap, samisk språk, reindrift, landrettigheter, kunnskap om natur og klima osv. Filmhjørnet skal være så enkel å betjene at det ikke kreves filmfaglig kompetanse for å gjøre dette. Vi ønsker også at Filmhjørner kan plasseres i alle samiske kultur – og språksenter i de samiske områdene for å få en bred innsamling av materiale. Det første filmhjørnet er tenkt etablert i Kautokeino i 2010 gjennom dette prosjektet.

6.5 Samisk Film for barn

Samiske barn mangler i dag tilbud innen film på samisk språk. Det som finnes på dette området er samisk barne TV noen ganger i uken og enkelte samiske/dubbete filmer til samisk. Et arbeid for å bedre dette tilbudet for samiske barn er en høyt prioritert oppgave for Internasjonalt Samisk Filmsenter og prosjekter som innebærer produksjoner for barn er derfor viktige. Vi planlegger også innkjøp av "filmsekker", en filmstyrersekk, med enkle hd kameraer og det som trengs til filmopptak. Filmsekkene skal brukes under filmkurs og kan lånes ut til skoler og barnehager. Det skal også utarbeides et enkelt filmteoretisk materiale på samisk for brukere. Vi planlegger animasjons verksteder for barn i 2010.

Bilde fra: Raven Tales

6.6 Raven Tales til fire samiske språk

Raven Tales er en animert tv serie med utgangspunkt i historier som er mange hundre år gamle. Serien er produsert i Canada og Internasjonalt Samisk Filmsenter har fått rettighetene til å lage samiske versjoner av filmene. Internasjonalt Samisk Filmsenter har i 2009 oversatt denne første filmen til nordsamisk, julevsamisk, sørsamisk og skal i 2010 også gjøre en østsamisk oversettelse. Filmen skal dubbles i 2010, der ISF samproduserer denne med et samisk produksjonsselskap. Midler til produksjon skal utlyses i 2010 og produksjon skal også gjennomføres i 2010.

6.7 Filmstipend

Internasjonalt Samisk Filmsenter ønsker fra starten å stimulere til utvikling og produksjon av flere samiske spillefilmer. Som et første tiltak i dette arbeidet utlyste ISF derfor et filmstipend til første utviklingsfase av manuskript for spillefilm på samisk. Dette betyr at man i denne fasen skal ferdigstille et treatment av manuskriptet. Vi ønsker en satsing på fiksjon innen samisk film og stipendet er et ledd i dette arbeidet.

Forfattere sendte inn synopsis på 5 sider, samt CV og en motivasjon for søknaden. Stipendet gir også mulighet til å jobbe sammen med en dramaturg under deler av skriveprosessen.

Filmstipend programmet skulle vært avgjort i desember 2009. 11 samiske filmideer var kommet inn ved søknadsfristens utløp og dramaturgene Nils Gaup og Åsa Simma gjorde hver sine vurderinger av de innsendte filmideene, som ble sendt til forfatterne.

Disse prosjektene kom inn:

Aljosja Amour

Ante Buhar

Den Fremmede

Gobdas

Opmu

Silbajavri

Skavdon Varri

Veien til Kautokeino

Durkkihanvari

en uten tittel.

Konklusjonen etter denne runden var at prosjektene er på så ulike nivåer at de trenger en runde til på utvikling. Derfor bestemte ISF at vi skal avholde et manusworkshop med disse forfatterne i februar 2010, der de frem til workshopet skal jobbe frem et nytt utkast av synopsiset. Under workshopet som ledes av Nils Gaup og Åsa Simma skal de jobbe videre med sine prosjekter. Etter denne samlingen skal vi ta en vurdering og velge et av prosjektene som automatisk får jobbe videre i regi av ISF. De andre deltakerne kan søke om utviklingsstøtte hos ISF. Vi ser det som viktig i etableringsfasen å knytte til oss flere faglig sterke konsulenter, men som også representerer samer fra flere land og også gir vårt senter en filmfaglig tyngde

7. Samarbeid med andre urfolksfilm miljøer

Internasjonalt Samisk Filmsenter har etablert et godt samarbeid med Isuma Productions I Canada og er blant annet partner I deres nettTV for urfolk verden over. Vi planlegger et workshop I Kautokeino høsten 2010 hvor deres anerkjente regissør og noen fra teamet kommer for å gjøre kurset "filmfortelling I et urfolksperspektiv". Vi har også en dialog med Screen Australia, som er deres nasjonale filmorganisasjon og som har en egen urbefolkningsavdeling. Vi har også etablert en dialog med CEFREC I Bolivia som er et senter for kompetanse og produksjon av film av urbefolkninger I Bolivia. Vi planlegger fysiske møter med alle disse miljøene I løpet av de første årene av ISF. Vi skal arbeide for et tettere samarbeid og utveksling av kompetanse innen film/kultur med urfolk verden over og bl.a nettoverførte sessions med urfolksregissører. Det første slike arr. planlegges til april 2010 i forbindelse med et filmseminar under Samisk Filmfestival I Kautokeino.

8. Oppsummering 2009

Internasjonalt Samisk Filmsenter har vært i drift siden 15. September 2009, dvs tre og en halv måned. I denne perioden har vi fått i gang drift både administrativt og hva angår filmtiltak. Vi har gjennomført tre workshop på denne tiden og igangsatt et filmstipend program. Vi har også igangsatt dokumentasjonsarbeidet innen samisk tradisjonskunnskap og hun som har gjort prosjektet skal nå søke seg inn på foto eller filmskole. Administrativt har vi utarbeidet logo og profil, laget infofolder og igangsatt arbeidet med en hjemmeside. Vi har annonsert våre aktiviteter gjennom aviser og media, I tillegg har vi en side på facebook og bruker slik sosiale nettverk til å markedsføre vår aktivitet.

Vi har også satt i gang et stort arbeid hva angår vårt eierskap og en rettet emisjon mot en rekke offentlige institusjoner, I dette arbeidet inngår også tiltak for opprettelsen av et samisk filmfond. Samtidig har vi aktivt deltatt i Filmreg sitt arbeid hva angår et felles arbeid omkring filmsentere og fond i Norge. Vi har også laget en utredning, som skal foreslå begynnelsen på en samisk filmutdannelse ved Samisk Høgskole. Vi har arbeidet aktivt mot andre urbefolkningsmiljøer og et fremtidig og tett samarbeid med disse kompetanse miljøene, det er planlagt et filmworkshop høsten 2010, der Isuma kommer til ISF AS. Vi synes selv at vi har fått en god start på Internasjonalt Samisk Filmsenter og vil fortsette arbeidet fremover med samme energi og glede. Vi opplever en enorm interesse blant samiske filmskapere og en ny fortellerglede, som ganske sikkert skyldes den endelige anerkjennelsen av samisk film ved opprettelsen av et Internasjonalt Samisk Filmsenter.

9. Samarbeidspartnere 2009

Internasjonalt Samisk Filmsenter har hatt et samarbeid med disse institusjoner I 2009. Mange av partnerene ønsker vi å fortsette det gode samarbeidet med I vårt fremtidige arbeid.

Beaivvaš Sámi Teáhter

International Centre for Reindeerherders

Kautokeino Film AS

Nord Norsk Filmsenter AS

Isuma Productions Canada

Kautokeino Kommune

Sametinget

Rabarbra Bokmakeri

Samisk Filmfestival

Skabmagovat Filmfestival

Filmreg

Stein Bjørn Filmkurs

Samisk Høgskole Birgen prosjektet

Norsk Filminstitutt

Finmark Fylkeskommune

Grus mediaproduksjon

Kautokeino barneskole

Karasjok barneskole

Nord Troms sameskole

Åsa Simma

Nils Gaup

9. Vedlegg

Invitasjon til aktuelle medeiere I ISF AS

Presentasjon av selskapet ISF AS

